

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลืองของ
เกษตรกรในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจันทร์วรรณ พิมพ์จันทร์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ คุชฎี ฌ ลำปาง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ กจัน ศรีมงคล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สุทัศน์ จุลศรีไกวัด	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลืองของเกษตรกร และหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองของอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 180 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48.22 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์การปลูกถั่วเหลืองเฉลี่ย 9.69 ปี พื้นที่ปลูกถั่วเหลืองเฉลี่ย 3.66 ไร่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานเฉลี่ย 2.01 คน รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 83,263.89 บาทต่อปี เงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเหลืองเฉลี่ย 953.55 บาทต่อไร่ ผลผลิตถั่วเหลืองเฉลี่ย 223.11

กิโลกรัมต่อไร่ การได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 2.18 ครั้งต่อปี และได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุมากที่สุด

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลืองในระดับปานกลาง และพบว่าการรับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง

สำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลืองในระดับสูง การได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่และการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง

ปัญหา และความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องไม่ทราบระยะเวลาการระบาดของแมลงศัตรูพืช สารเคมีมีราคาแพง ไม่มีเจ้าหน้าที่มาแนะนำให้ความรู้ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช การใช้สารสกัดจากธรรมชาติ แล้วเห็นผลช้า ใช้เวลานานกว่าสารเคมี มีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลือง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูถั่วเหลืองที่ถูกต้องและปลอดภัยแก่เกษตรกร ควรมีการจัดตั้งโครงการเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ลดต้นทุนการผลิตและเพื่อให้เกษตรกรผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมปลอดภัยจากสารเคมีมากยิ่งขึ้น

Thesis Title Farmers' Knowledge and Practices of Soybean Insect Pest Control
in San Pa Tong District, Chiang Mai Province

Author Miss Jantrawan Pimjan

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Chairperson
Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Member
Assoc. Prof. Suthat Julsrigival	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to study farmers' knowledges and practices of soybean insect pest control and to identify the relationship among personal characteristics and socioeconomic to the farmers' knowledges and practices which concerning to insect pest control in soybean. In addition, problems, obstacles and knowledge requirements of soybean growers were also evaluated. The studied population included 180 soybean growers in San Pa Tong District, Chiang Mai Province. Data were collected by interviewing soybean growers with questionnaires. Statistical analysis was done to measure mean, minimum and maximum values and percentages. Stepwise Multiple Regression Analysis and Pearson Product Moment Correlation Coefficient was also calculated for evaluating the relationship among the dependent and independent variables.

Results of study found that most of soybean growers were males, average 48.22 years old and completed primary school. Average of soybean production was 3.66 rai per family. Soybean growers were experienced for soybean production about 9.69 years. Average household labour was 2.01 persons. The total income was 83,263.89 Baht/family per year. Average cost of soybean

production was 953.55 Baht/rai. Average grain yield was 223.11 kilograms/rai. Production technology knowledges received from agricultural extension officers averaged 2.18 times per growing season. Most of informations obtained from radio broadcasting.

Growers' knowledges of soybean insect pest control was classified as intermediate level. Receiving of growing soybean information was related significantly with knowledge of soybean insect pest control. Most of soybean growers were classified as high level for practising of insect pest control. For this case of study, as well, receiving of growing soybean informations was related significantly with practices of soybean insect pest control. It was learned that problems and requirements associated with insect pest control in soybean production included: growers did not know the epidemic period of insect pest, high cost of insecticides, lack of knowledges for insect pest control, as well as control by using of organic compounds. Most soybean growers seemed that use of organic compound for insect pest control in soybean would get more slowly results and also taken longer time than chemicals. Thus, practical training for insect pest control in soybean were truly needed by farmers and requested to supporting by government sectors which are responsible for soybean production.

Recommendations could be made from results of this study were: firstly government sectors must provide right and safety method informations for controlling insect pest of soybean, secondary establish integrated pest management (IPM) program in order to reduce chemical use and cost of production. Both of these activities if could be implemented, hopefully that soybean growers and consumers are safe from hazard of pesticide uses, as well, pollutant free is our desirable environments.